

Motion till riksdagen 2013/14:Fi240

av **Rickard Nordin (C)**

Lokala matproducenters deltagande i offentliga upphandlingar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lokala matproducenters deltagande i offentliga upphandlingar.

Motivering

Det finns idag ingen möjlighet att ställa krav på närproducerat vid offentliga upphandlingar. Det tillåts inte enligt EG-rätten då konkurrensvillkoren måste vara samma. Om vi fortfarande vill ha lokalt producerad mat i Sverige och ge möjlighet att öka vår självförsörjningsgrad är det av yttersta vikt att det offentliga också drar sitt strå till stacken. Det upphandlas mat för åtskilliga miljarder i det offentliga Sverige. Som exempel upphandlade enbart Göteborgs stad mat för över 200 miljoner kronor 2012. Allt kan naturligtvis inte produceras lokalt, men i många av dagens upphandlingar ges inte ens chansen p.g.a. ojämlika villkor.

Det finns flera olika sätt att uppmuntra lokala producenter. Till att börja med är det viktigt att bryta ned upphandlingen till rimliga nivåer. Den som ska leverera potatis kan inte samtidigt tvingas leverera nötkött och fisk. Den enskilda näringsidkaren har då ingen chans att konkurrera på samma villkor som stora grossister. Dagens marknad har blivit i det närmaste oligopolartad p.g.a. de omfattande upphandlingar som görs.

Det är viktigt och i högsta grad möjligt att ställa krav på transporternas utsläpp, så att de sker på ett för miljön mindre skadligt sett. Här kan också s.k. omlastningscentraler göra stor skillnad. Sådana centraler finns på flera håll i landet, exempelvis Borlänge och Falköping. Fler är dessutom på gång. Där kan alla livsmedelstransporter samlas upp för omlastning innan de körs ut till olika skolor, äldreboenden eller vårdinrättningar. På så sätt undviks onödiga transporter, då standarden idag är att varje leverantör kör ut till alla enheter.

Fel! Okänt namn på

Det skapar en otrygg trafiksituation vid skolor och förskolor samt orsakar onödiga transporter. Dessutom kan lokala producenter i högre grad medverka, eftersom livsmedlen omlastas på centralen innan de skickas ut och behovet av stora grossister som kan hantera allt från servetter till köttbuljong minskar. Omlastningscentraler har också visat sig både miljömässigt och ekonomiskt lönsamt för de kommuner som infört sådana. Här bör de offentliga i form av Miljöstyrningsrådet få i uppgift att i än högre grad informera om fördelarna som finns.

Djurskydd är en annan aspekt som i högre grad bör belysas. Vi ställer i Sverige höga krav på våra matproducenter, vilket vi också ska göra. Men att många kommuner och landsting sedan inte ställer samma krav i sin offentliga upphandling innebär att de svenska matproducenterna får sämre konkurrens-möjlighet jämfört med utländska producenter som kan kapa sina kostnader genom att tränga in stora mängder djur på liten yta, ha undermåliga transporter eller kapa knorren på grisen. Att en lantbrukare som följer stränga krav kan bli serverad mat på sjukhuset, när denne fått ont i ryggen, som inte följer samma regler är inte acceptabelt. Det är rimligt att det offentliga tar konsekvenserna av de lagar och regler som stiftas för att ge svenska producenter samma förutsättningar att leverera varor och tjänster som utländska aktörer. Att ställa krav vid offentlig upphandling skulle ge det, samtidigt som djurskyddet i andra länder skulle förbättras.

Miljöstyrningsrådet informerar idag om möjligheterna att ställa krav i offentliga upphandlingar men bör få ökade möjligheter att nå ut och kunna utbilda fler offentliga upphandlare och offentliga företrädare i form av politiker och tjänstemän.

Stockholm den 2 oktober 2013

Rickard Nordin (C)